

Dirbame, plaukiame, važiuojame.

Tiesiogiai ir atvirkščiai proporcingi dydžiai.

I variantas

1. Reikia nudažyti 120 suolų.

a) Per kiek valandų bus nudažyti visi šie suolai, jei per valandą nudažomi 4 suolai

h

b) Kiek suolų reikės nudažyti per valandą, jei visus šiuos suolus reikia nudažyti per 20 valandų?

suol.

c) Kiek liks nenudažytų suolų po 3 valandų, jei per valandą nudažoma 15 suolų?

suol.

2. Dviratininkas važiuoja 18 km/h greičiu.

1) Kokį atstumą nuvažiuos dviratininkas per 1 h? 2 h? 5 h?

2) užpildykite lentelę.

Važiavimo laikas $t =$	1 h	2 h	3 h	4 h	5 h
Nuvažiutas atstumas $s =$					

Lentelėje rašykite skaičius
be matavimo vienetų

3) Užrašykite formulę, kuria remiantis būtų galima apskaičiuoti dviratininko nuvažiuotą atstumą s (km) per laiką t (h).

1) Per 1 h nuvažiuos km

Per 2 h nuvažiuos km

Per 3 h nuvažiuos km

3) $s =$

Formulėje naudokite daugybos (*) arba dalybos (:) operacijų ženklus

3. Kokiu greičiu turi skristi lėktuvas, jei 1440 km jis turi nuskristi per t valandų?

a)

Skridimo laikas $t =$	2 h	3 h	5 h	12 h
Skridimo greitis $v =$				

Lentelėje rašykite skaičius
be matavimo vienetų

4. a) Garlaivis plaukia upe, kurios srovės greitis yra 3 km/h. Garlaivio savasis greitis yra 27 km/h. Kiek kilometrų nuplauks garlaivis, plaukdamas:
- 1) pasroviui, per 2 h? 4 h?
  - 2) prieš srovę, per 3 h? 5 h?

Greitis pasroviui: km/h

Greitis prieš srovę: km/h

- 1) Per 2 h nuplauks: km   2) Per 3 h nuplauks: km
- Per 4 h nuplauks: km   Per 5 h nuplauks: km

5. Kurioje lentelėje — A, B ar C — nurodyti dydžiai yra tiesiogiai proporcingi?

A

$x =$	2	1	4	8
$y =$	0,5	0,25	1	4

B

$x =$	2	3	5	12
$y =$	6	9	15	36

C

$x =$	1	4,5	3	1,4
$y =$	5	9	15	7

6. Nusibraižykite ir užpildykite lentelę, kai dydžiai x ir y yra tiesiogiai proporcingi.

a)

$x =$	6	10	11		
$y =$	24			48	120

7. Pagamintų detalių skaičius tiesiogiai proporcingas sugaištam laikui jas pagaminti. Per 9 valandas pagaminamos 504 detalės.

- a) Kiek detalių pagaminama per valandą?
- b) Kiek detalių pagaminama per 4,5 valandos?
- c) Per kiek valandų pagaminama 1960 detalių?

a) det.   b) det.   c) h

8. Kurioje lentelėje — A, B ar C — nurodyti dydžiai yra atvirkščiai proporcingi?

A

$x =$	3	4	12	6
$y =$	4	3	2	3

B

$x =$	14	7	5	3
$y =$	7	2	3	5

C

$x =$	6	12	0,5	0,2
$y =$	4	2	48	120

9. 16 žmonių parko teritoriją sutvarko per 18 valandų. Per kiek valandų sutvarkytų šią teritoriją:

a) 8 žmonės? b) 32 žmonės?

a) h

b) h

10. Nusibraižykite ir užpildykite lentelę, kai dydžiai x ir y yra atvirkščiai proporcingi.

a)

$x =$	18	12	6		
$y =$	2			36	10

11. Stačiakampio kraštinių ilgių santykis yra $23 : 13$. Apskaičiuokite stačiakampio kraštinių ilgius, kai jo perimetras lygus: 144 cm

Stačiakampio ilgis: cm

Stačiakampio plotis: cm

